

NIEUWS

Boodschap van het IPCC blijft somber, alleen bij veel ambitieuzere plannen blijft doel van Parijs in zicht

De kans dat de opwarming van het klimaat beperkt blijft tot 1,5 graad Celsius lijkt zo goed als verkeken. Alleen als de wereld met veel ambitieuzere plannen komt om de CO₂-uitstoot te beperken, is het klimaatdoel van Parijs nog haalbaar, concludeert het VN-klimaatpanel IPCC in een rapport dat maandag verscheen.

Bard van de Weijer 4 april 2022, 17:00

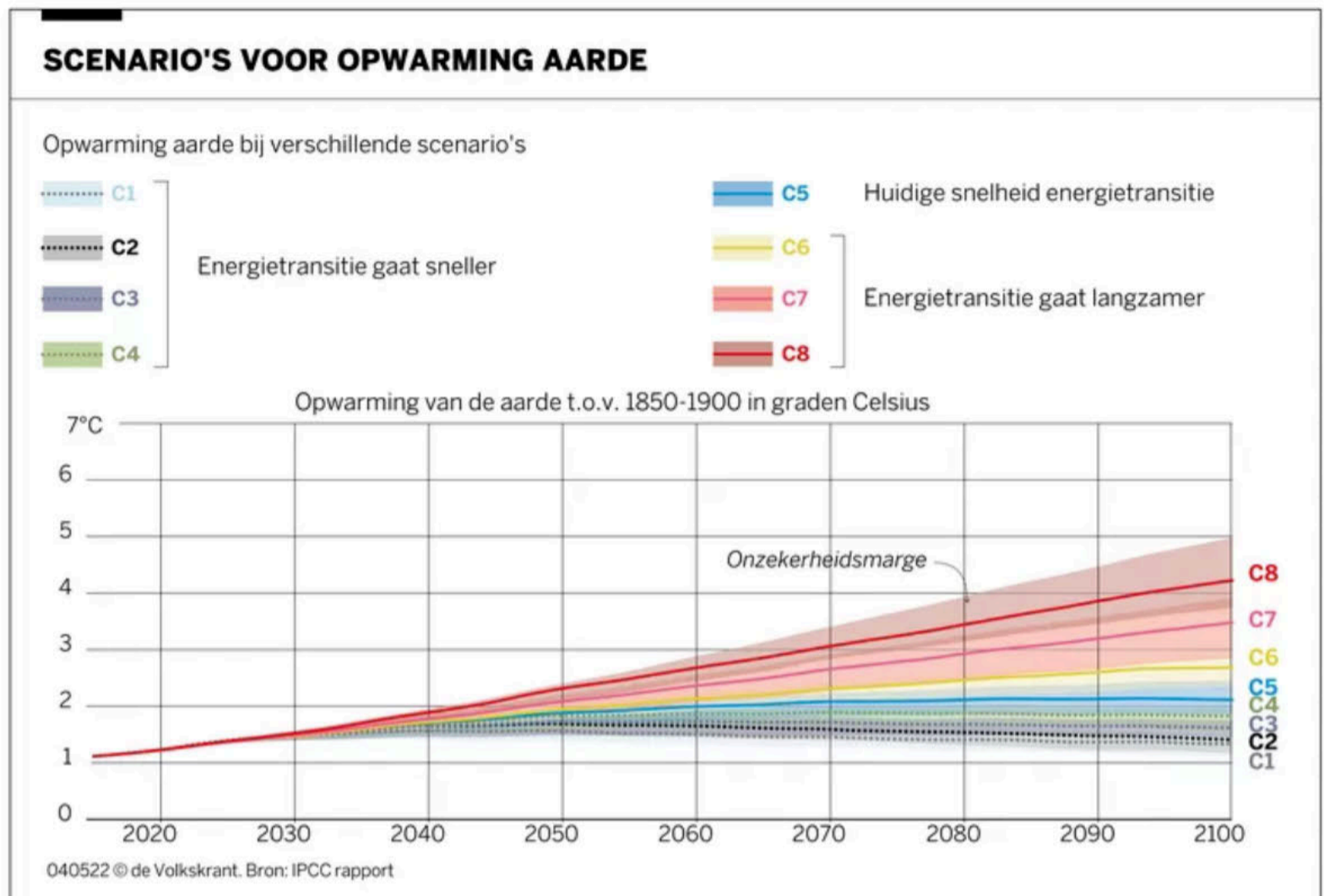

Smeltwater stroomt van een ijskap in Groenland, 2012. Bij 1,5 graad opwarming blijft het smelten van de Groenlandse ijskap beperkt. Maar de weg daarheen is een 'smal pad' geworden, constateert het IPCC. [Beeld ap](#)

Hoe ernstig is de situatie?

Het jongste IPCC-rapport lijkt net als zijn voorgangers weinig hoopvol; het gaat nog altijd de verkeerde kant op met het klimaat. Zo groeide de CO₂-uitstoot wereldwijd nog nooit zo hard als in het afgelopen decennium. Tegelijkertijd zijn de plannen van met name de westerse wereld (van oudsher de grootste uitstoter) onvoldoende om de opwarming te beperken tot 1,5 graad Celsius.

De wereld stevent dus af op meer dan 1,5 graad opwarming. Maar ook maximaal 2 graden temperatuurstijging is niet zomaar in zicht: hiervoor moet de mondiale uitstoot een kwart lager zijn aan het eind van dit decennium.

Zelfs een beetje meer opwarming dan 1,5 graad kan al grote gevolgen hebben voor de planeet: meer extreme droogtes of juist regenval van bijbelse proporties, omdat warme lucht meer water kan vasthouden. Als de opwarming beperkt blijft tot 1,5 graad is volgens wetenschappers de kans ook groter dat het smelten van de poolkappen en die van Groenland beperkt blijft.

‘Het is één minuut voor twaalf’, zegt Detlef van Vuuren, hoofdauteur voor langetermijnsenario’s van het rapport. Volgens Van Vuuren zijn er nog mogelijkheden het doel te bereiken: ‘Neem de razendsnelle ontwikkelingen van duurzame technologieën. In 2014 schreven we dat hernieuwbare opwekking belangrijk was, maar kostbaar. Nu zijn zon en wind al concurrerend.’

Van Vuuren, in het dagelijks leven hoogleraar aardwetenschap en seniorwetenschapper bij het Planbureau voor de Leefomgeving, zegt dat de wereld al een eind komt met een combinatie van hernieuwbare opwekking, energiebesparing, reductie van CO2 en herbebossing. ‘De kosten hoeven daarvan niet eens zo hoog te zijn. We moeten voldoende dapper zijn om het uit te voeren.’

Met het huidige beleid zal de uitstoot in 2030 zich op zijn best stabiliseren, stelt het IPCC-rapport van maandag. Terwijl de emissies al moeten pieken in 2025, wil Parijs nog gehaald worden. En in 2030 moeten ze bijna gehalveerd zijn, om na 2050 negatief te worden – halverwege deze eeuw moet er dus CO₂ uit de atmosfeer worden gehaald om de opwarming weer onder de 1,5 graad te krijgen.

Als de klimaatplannen niet ambitieuzer worden, zal de wereld rond de eeuwwisseling gemiddeld 3,2 graden zijn opgewarmd. Belangrijke sectoren als energie, industrie, transport en landbouw moeten daarom nog veel sneller verduurzamen.

Oplossingen

Er is niet alleen slecht nieuws. Het doel is nog in zicht, maar de komende jaren zijn hierbij cruciaal. Wetenschappers van het IPCC zien toenemende bereidheid tot klimaatactie bij zowel beleidsmakers als burgers. Ook werken politici aan beleid om te komen tot energiebesparing in alle sectoren.

Een belangrijk instrument om de uitstoot omlaag te brengen is het beprijzen van CO₂. Als de prijs daarvan omgerekend ongeveer 90 euro per ton bedraagt, helpt dit de uitstoot te halveren in 2030. Vorig jaar is de prijs van CO₂ in Europa ongeveer tot dit niveau gestegen, wat bedrijven helpt bij het zoeken naar klimaatvriendelijker alternatieven.

Het IPCC noemt diverse mogelijkheden om snel en tegen relatief lage kosten de ergste vorm van klimaatverandering tegen te gaan. De jongste studie wijst op de mogelijkheden van het gebruik van hernieuwbare grondstoffen als biotextiel, bouwen met hout en de ontwikkeling van biobrandstoffen en biochemie, waarbij bijvoorbeeld voor de productie van kunststof, olie wordt vervangen door biomassa.

Ook met energiebesparing, duurzaam transport en minder vleesconsumptie kunnen snel flinke klappers gemaakt worden. Voor lastig te verduurzamen sectoren zoals bijvoorbeeld de productie van cement of kunstmest, kan de ondergrondse opslag van CO₂ tijdelijk soelaas bieden, tot duurzame technologieën ook deze industrieën kunnen vergroenen.

Draagvlak

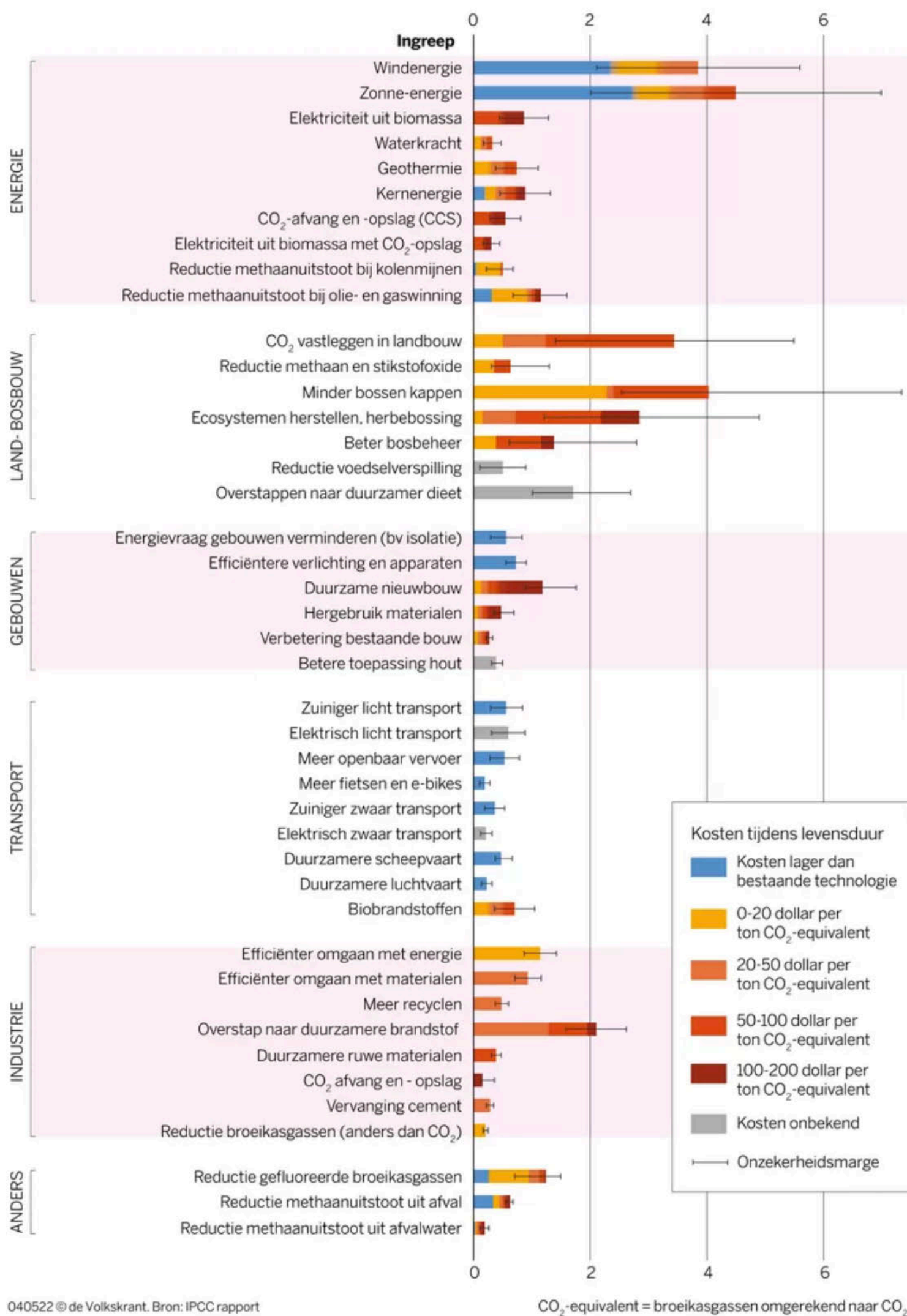
Goed beleid is lastig, omdat sommige ontwikkelingen die goed zijn voor het klimaat, op gespannen voet staan met bijvoorbeeld het milieu en het welzijn van burgers. Zo heeft de scherpe prijsdaling van zonnepanelen en accu's voor elektrische auto's geleid tot een grote toename van het gebruik ervan. Maar de winning van de benodigde grondstoffen brengt vaak schade toe aan milieu en mensen die onder slechte omstandigheden deze grondstoffen moeten winnen.

Het IPCC pleit daarom ook voor rechtvaardigheid bij de inzet van deze technologieën. Bedrijven en politiek moeten hier meer rekening mee houden. Dit kan betekenen dat de winning van grondstoffen en sommige productieprocessen verplaatst moeten worden.

De publicatie van het rapport liep vertraging op omdat er hard onderhandeld werd over de laatste passages waarin belangen van diverse landen botsten. Sommige ontwikkelingslanden vinden bijvoorbeeld dat ze meer tijd moeten krijgen om hun uitstoot omlaag te brengen, met het argument dat de rijke geïndustrialiseerde wereld ruim een eeuw ongehinderd kooldioxide kon uitstoten. Zij willen dus niet per se al in 2050 op nul uitstoot zitten. Ook zijn landen met een sterke fossiele industrie vaak minder bereid tot harde ingrepen.

ENERGIETRANSITIE: WAT ZET DE MEESTE ZODEN AAN DE DIJK?

Potentiële bijdrage aan terugdringen CO₂-uitstoot voor het jaar 2030, in gigaton CO₂-equivalent per jaar

WAT DOET HET KLIMAATPANEL?

Het Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) van de VN brengt de risico's van klimaatverandering in kaart. Het IPCC doet zelf geen onderzoek, maar beschrijft in zijn rapporten de meest recente wetenschappelijke inzichten over klimaatverandering. Dit gebeurt in cycli van zeven jaar.

Het rapport van maandag is het derde van een reeks en beschrijft hoe verdere klimaatverandering kan worden tegengegaan en welke maatregelen daarvoor nodig zijn.